

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

De crebrâ per diem mentis in Deum elevatione ex omnibus, quæ per
sensus attinguntur, animæque potentiis se objiciunt

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

Caput Tertium. Animata sensitiva & vegetativa.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54773)

quidam hunc versum suum petebat legi retro-
gradè :

*Prospicimus modò , quòd durabant tempore
longo
Fœdera , nec patria pax cito diffugiet.*

CAPUT TERTIUM.

Animata sensitiva & vegetativa.

§. 1.

Animalia quadrupedia.

NEradas bestiis animas consistentes tibi , &
animas pauperum tuorum ne obliviscaris in
finem. Pl. 73. *Ut iumentum factus sum apud te,*
& ego semper tecum. Pl. 72.

Leo.

NE quando rapiat ut Leo animam meam, dum
non est, qui redimat, neque qui salvum fa-
ciat. Pl. 7. *Sobrii estote, & vigilate; quia ad-
versarius vester Diabolus tanquam Leo rugiens
circuit, querens quem devoret, cui resistite fortes
in fide. 1. Pet. 5. Hoc in agone maximè facit
Diabolus sciens, quia modicum tempus habet.
Apoc. 12. Vicit Leo de tribu Juda. Apoc. 5.
Christus, Agnus NB. aperuit librum [scilicet
vitæ] quem nemo aperire poterat, & ut S.
Bern. observat, postmodum apparuit leo. Erit
nempè agnus erga insistentes vestigiis suis, erga
reprobos futurus leo in æternum.*

Aper,

Aper, Cervus, Caprea.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes
aquarum, ita desiderat anima mea ad te
Deus. Pl. 44. Sicut perdix inducitur in caveam,
Et ut caprea in laqueum, sic Et cor superborum.
Eccli 11. Destruxisti maceriam (sepe in murum
vineæ) Et vincemiant eam omnes, qui pratergre-
diuntur viam. Aper de sylva, Et singularis ferus
de pastus est eam. Pl. 79. Applica tepido laxo re-
gulas, præcepta transgredienti.

Onager.

Vtrivanus in superbiam erigitur, Et tanquam
pullum onagri se liberum natum putat. Job.
5. Talis est nobilis indoctus, ceris majorum
intumescens, & nil habens ex propriis talentis
vel meritis, & tamen ceteros omnes despiciens.
Onager in desiderio anime sue attraxit ventum
amoris sui, nullus avertet eum. Jerem. 2. Ona-
ger sive asinus sylvester teste Plinio animal sala-
cissimum, cum æstuat in consortem suam, ca-
ptat auram & odorem femellæ, & tantâ in eam
contentione fertur, ut nullus eum avertere pos-
sit: idem furor est in onagra respectu onagri,
quem per saltus & nemora furibunda inlequi-
tur. Sic Jeremias dicit exarsisse Israelitas in
idola sua. Idem est de mare & scæmina homine
perditè se amantibus. Nam quos innata inge-
nuitas, educatio, timor Dei non cohibet, hi
pudore

pudore semel deposito instat bestiarum se gerunt. Onagra velocissimo cursu suo Venatores insequentes eludit: capitur tamen facile, cum generationi vacat, foetu ac mensuris laborat. *Hinc omnes, qui querunt eam, in mensuris eius inveniunt eam.* Jerem. 2. Ita in sensu literali à Jeremia intento Israelitæ perduto suo idolorum cultui addicti facile cesserunt in prædam Egyptiis & Chaldæis. In sensu tropologico teste S. Greg. facile in prædam cedit Diabolo luxuriæ luto infixus.

Lupus.

Benjamin lupus rapax Gen. 29. In sensu bono applicatur zeloso operario. S. P. Nostrum insigne gentilitium lupus erat. *Lupus & agnus pascentur simul.* Il. 65. Barbarus benè natus, à natura ferus & mitis in eadem Ecclesia, religioso ordine. Hypocritæ *sub vestimentis ovium*, exteriori morum compositione, *intrinsecus sunt lupi rapaces.* Matth. 7. *Mitto vos sicut agnos inter lupos.* Luc. 10. Viros Apostolicos inter Barbaros inveteratos peccatores. Et certè sic Apostoli, sic eorum vestigiis insistentes usque modo viri Apostolici mansuetudine suâ ac humilitate gentiles lupis atrociores subjecerunt. *Acquisivit humilitas, superbia quod amisit, & grex pusillus ac mitis totas & varias edomuit propriâ mansuetudine feritates. Pusillus grex vicis ac fregit tot genera bestiarum, quot diversitates subdidit iugo Christianorum.* S. Chrysol. advertite hic, quo-

quomodo in eodem sæculo v. g. Lutherus Apostata aliique Hæretici ferro, cædibus, calumniis, scommatibus Catholicos ab avita fide ad hæresin suam perduxerint. Et S. Xaverius Apostolicis insistens vestigiis humilitate & mansuetudine tot centena gentilium millia ad Christum perduxerit. Et inde collige veræ Ecclesiæ notam.

Vulpes.

Capite nobis vulpes parvulas, quæ demoluntur vineas nostras. Cant. 2. Imperfectiones, sensuales affectiones, venialia peccata supprimenda. *Ite, & dicite vulpi illi.* Luc. 13. fraudulento Herodi. In promptu causâ est, cur tales comparentur vulpibus, sed color subruber criminum præcisè non arguit calliditatem, licet sæpè eidem per accidens conjunctus sit. Et quomodo color ille certi quid prognosticare potest? cùm frons, oculi, vultus per sæpè mentiantur. Adagium vetus est: *Cave tibi à Germano nigro, Italo rufo, Hispano albo.* *Vulpes foveas habent, & volucres cali nidos. Filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet.* Luc. 9. Christus in Cruce, & quâ fronte tu quereris has illas commoditates tibi deesse? Vulpes trecentæ Samsonis alligatis ad caudas facibus segetes Philistinorum incendentes Jud. 15. Symbolum sunt Hæreticorum teste Ambros. & Augustin. qui blandâ facie promittunt salutem, sed caudis suis ignem æternum attrahunt.

Lepus.

Lepusculus plebs invalida. Prov. 30. Ità pū-
sillanimis, cui semper est leo in via in ima-
ginatione sua, dum aggredi vel exequi ardui
aliquid deberet. Sicut Venator sub vesperum
sine canibus aliove tumultu insidiatur lepori pa-
scua quærenti. Sic malevoli *paraverunt sagit-
tas suas, ut sagittent in obscure rectos corde.* Ps.
10. Martialis quidem canit: *Inter aves turdus,
siquis me iudice certet, inter quadrupedes gloria
prima lepus.* Interim Judæis leporis comestio
interdicta. Clemens Alexand. leporem putat
esse prohibitum; quia nimis libidinosum est
animal. Sed universim quæritur; cur anima-
lium illorum esus tantum fuerit permissus He-
bræis, quæ & ruminant, & ungulas dividunt;
adeoque & leporis prohibitus sit, qui, licet ru-
minet, ungulas tamen non dividit. Et respon-
detur ab interpretibus S. Script. quòd univer-
sina animalia, quæ & ruminant, & ungulas
dividunt, temperatæ sint complexionis, & ideo
melioris digestionis. Cætera duri ac sicci sint
temperamenti & alimenti; & ideo ratione sa-
nitatis prohibita sint Hebræis. Sicut & specia-
liter porci ratione lepræ, cui obnoxii erant. Si-
mus nos in sensu morali *animalia ruminantia*
verbum Dei & æternas veritates sæpius ad men-
tem revocando, & *dividentia*, dum malum à
bono secernimus.

Bos, Taurus, Vacca, Vitulus.

OMnia subiecisti sub pedibus ejus, oves & boves universas, insuper & pecora campi. Pl. 8. Quæ omnia creata sunt pro nutrimento & recreatione hominis. Cognovit bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini sui. Israel autem me non cognovit. Il. 1. Irretiit eum multis sermonibus; statim eam [Meretricem] sequitur quasi bos ductus ad victimam, & quasi agnus lascivientis, & ignorans, quod ad vincula stultus trahatur, donec transfigat sagitta jecur ejus. Prov. 7. In jecore sedes appetitus concupiscibilis, & amoris. Hinc 70. vertunt. Sicut cervus sagittatione percussus in jecur. Non te extollas in cogitatione anime tue velut taurus, ne forte elidatur virtus tua per stultitiam. Eccli 6. Sicut vacca lascivientis declinavit Israel. Os. 4. Circumdederunt me vituli multi (insolentes bachantes) & tauri pingues obsederunt me. Pl. 21. Applicatur Christo per tribunalia raptato. Occidite vitulum saginatum, & epulemur, quia filius meus mortuus erat, & rediit. Luc. 15. Talis filius prodigus tu es, qui verè pœnitens saginatis carne tui Redemptoris,

Porcus.

Melius non cognoscere viam justitiæ, quam post cognitionem retrorsum converti ab ea, canis reversus ad vomitum, & sus lota in volubro luti. 2. Petr. 2. Geraseni, qui ob porcos à

Dæmonibus oblectos, & in mare se præcipitantes viso JESU rogabant, ut transiret à finibus eorum. Matth. 8. Designant homines cum detrimento temporali nolentes seruire Deo. Sicut filius prodigus cupiens implere ventrem suum de siliquis porcorum, quas nemo ei dabat. Luc. 15. Symbolum est luxuriosi.

Canis.

Nolite dare sanctum canibus. Matth. 7. Sacramenta indignis. *Canis secutus est eum.* Tob. 6. Symbolum fidelitatis. Quòd verbum divinum tam exigua de cane Tobia memoret, v. g. quòd præcucurrerit, & quasi nuntius adveniens blandimento sua cauda gaudebat. Tob. 11. [quæ nec ad mores præcisè aut instructionem aliquam faciunt] signum est, quòd minima quæque commemoret subin Deus de justis; eò quòd eos amet ob cor erga se rectum; dum de magnis coram mundo & peccatoribus aut de grandibus eorum, sicut mundo videtur, gestis nequidem facit mentionem. *Non est bonum sumere panem filiorum, & mittere canibus etiam Domine: Nam & catelli edunt de micis, quæ cadunt de mensa Dominorum suorum. Respondens JESUS ait illi: O mulier! magna est fides tua. Fiat tibi, sicut vis.* Matth. 15. *Lazarus cupiebat saturari de micis, quæ cadebant ex mensa divitis, & nemo illi dabat.* Luc. 16. Ex his binis textibus discite primò malè fieri, quòd Magnates tantam copiam canum alant, pro iisque etiam ad

382 *Pars secunda de elevatione*
ad delicias tractandis sint solliciti ; & non pro
necessitate sublevanda pauperis Lazari. 2dò.
Quòd primùm Judæis, & illis reventibus evan-
gelizatum postmodum sit gentilibus. 3tò.
Quòd humilitas & constantia in petendo omnia
apud Deum evincant. *Canes veniebant, & lin-
gebant ulcera ejus. Factum est autem, ut more-
retur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum
Abrahe. Dives, sepultus est in inferno.* Luc. 16.
Ecce grandius discrimen inter divitem & paupe-
rem post mortem, quam in vita utriusque. *Vi-
dete canes, videte malos operarios, videte concu-
sionem.* Philipp. 3. Tales sunt sub prætextu pie-
tatis, justitiæ aut famæ tuendæ, mordentes, la-
trantes, scribentes, dicentes calumnias erga pro-
ximum ; adeoque à bono genio ad latrandum
non excitati, causantes in consortiis, congrega-
tionibus, in quibus sunt, turbas & dissidia.
*Foris canes [rixatores mordaces] & venefici, &
impudici.* Apoc. 22. Nam hi omnes è cælo ex-
cluduntur.

Oves, Agni, Arietes.

Sicut oves in inferno positi sunt, mors depascet
eos. Pl. 48. Sicut oves benè pastæ ex lætis
pascuis ad macellum aguntur, & in angusto lo-
co una super aliam compingitur : sic in inferno
unus damnatus projicitur super alterum. Et
sicut animal herbas comedens non absumit si-
mul radicem, sed ità herbam depascit, ut vita
ejus vegetativa maneat. Ità mors in inferno
damna-

damnatum continuo arrodit, lancinat; ita ut tormenta semper omni morte acerbiora infligat, & tamen nunquam vitam ipsam tollat, *Congratulamini mihi* (dicit Christus ad Angelos ratione humani generis) *quia inveni ovem, qua perierat.* Luc. 15. *Eratis olim sicut oves errantes, & conversi estis nunc ad Pastorem & Episcopum animarum vestrarum.* 1. Petr. 2. *Nos autem populus tuus & oves pascuae tuae confitebimur tibi in seculum.* Pl. 78. *Iratus est furor tuus super oves pascuae tuae.* Pl. 73. *Sicut ovis ad occisionem ductus est, & sicut agnus coram tondente se obmutuit.* Il. 53. *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Joann. 1. Bis dixit Christus ad Petrum: *Pasce agnos meos, & semel ex post pasce oves meas.* Joann. 21. Ut ostenderet maximam curam tenerae aetati esse adhibendam. Et Petro ter contestanti amorem suum reposuit continuo, ut ergo pasceret agnos & oves sibi concreditas; eo quod in proximo juvando vel maxime consistat amor erga Christum. *Qui cum mulieribus non sunt coinquinati, sequuntur agnum quaecunque ierit.* Apoc. 14. *Dicunt montibus & petris, cadite super nos, & abscondite nos ab ira agni.* Apoc. 6. *Offerte Domino filii Dei (zelosi Missionarii) filios arietum.* Pl. 28. Peccatores inveteratos conversos. V. lib. Judic. c. 6. Quomodo Gedeon in signum, quod ipse à Madianitico jugo liberaturus esset Israelitas, petierit à Deo, ut in vellere lanæ ab ipso in area posito solo esset ros, & in contigua terra ubique siccitas primâ nocte, & in secunda nocte
solum

solum vellus siccum maneret, & omnis terra rore madens. Duo hæc signa ex magna erga Deum fiducia, & ad commilitonum suorum fiduciam augendam petiit Gedeon. *Symbolice* petiit primo loco sibi tanquam vili vellere rorem gratia & opis cælestis. 2do. Eandem gratiam petit terræ reliquæ sive omnibus suis commilitonibus. *Allegoricè* ros cælestis doctrinæ electionis & gratiæ, quæ prius solum vellus Judaicæ Synagogæ humectarat, postea exsiccatis & reprobatis Judæis humectavit & fecundavit universam gentilitatis terram. Orig. Hieron. Ambr. August. teste Ambrosio conformiter Pl. 71. v. 6. *Ros in vellere* est Christus in utero Virginis sine hujus corruptione silenter & tranquille Spiritu S. irrorante delapsus. Teste Guilielmo Mennens l. 3. *aures velleris* Philippus bonus Burgundiæ Dux, cum nobilissimum *aures velleris equitum* ordinem Anno 1430. tertio Idus Jan. institueret, non minus ad hoc *Gedeonis vellus*, quam ad illud *Jasonis* fabulosum *Colchide* animum intendit. Ut scilicet nobilissimi heroes illi ordini adscripti meminissent se veros præstare *Gedeones*, & Baalis alas ac lucos, Turcicas Moschæas, hæreticaque conventicula excindere, & Madianitas omnesque Dei hostes extirpare debere.

Asinus.

Nolite fieri sicut equus & mulus, quibus non est intellectus. Pl. 31. *Cibaria virga* & omnis *asinus*

asino, panis, & disciplina, & opus seruo. Eccl. 33.
Aut seruiat ut seruus, aut fugiat ut cervus. In
magno pretio erant capita asinina 4. Reg. 6.
dum Samariâ obsessâ *venundaretur caput asini*
80. argenteis. Infelix Respublica, Aulæ, Magi-
stratus, urbes, cœnobia, ditiones, ubi magni
valent capita asinina. Quod magni valeant, au-
rum & argentum sæpè causa est. *Ecce Rex tuus*
venit tibi mansuetus sedens super asinam. Matt. 21.

Equi.

F*Acti sunt ei (Salomoni) mille quadrin-*
genti currus, & duodecim millia equitum,
equi de Egypto & de Coa. 2. Par. 1. Hæc purè
spectabant ad pompam Aulæ. Similem non
habent moderni Reges pro custodia corporis.
Interim ipso Salomone teste omnia vanità.
Fallax equus ad salutem. Ps. 32. Hinc non amo
juvenili impetu incitantes ad cursum equos, &
omniam minimè id convenit religiosis. *Fla-*
gellum equo & canis asino, & virga in dorso im-
prudentium. Ps. 26. Unicuique suum. Cùm
vehemens pugna esset, apparuerunt adversa-
riis de cælo viri quinque in equis, frœnis aureis
decori, ex quibus duo Machabæum medium
habentes, incolumem conserbabant, in ad-
versarios autem tela & fulmina jaciebant 2.
Machab. 10. *felicem Principem, cui militat athe-*
& conjurati veniunt ad praelia venti. Non ità
modò Deus assistit Christianis Principibus, quia
non inchoant bella purè contra infideles ad de-
fenden-

R

fenden-

fendendam & augendam Ecclesiam; sed ex rabie ad manus in cognato sanguine lavandas, & ex ambitione ad terras alienas sibi subjiciendas. Exquiritur subinde consilium Theologicum de justitia belli; & hi sic, alii resolvunt aliter; quia qualis est facti aut juris positio, talis responsio, & qualis postmodum Confessio, talis absolutio. Quintum Evangelium à Cacodæmone suppositum: *multicolor illa ratio statim suffocat omne semen bonum, quod in cordibus belligerantium ex sanctis quatuor D. N. J. C. Evangelis enasci posset. Heu! quantum potuit (ex terris infidelium Hæreticorum, ex ipsâ terrâ preciosis Christi vestigiis pressâ, & sacrosancto ejus sanguine irrigatâ) terra pelagique parari illo Christianorum sanguine, qui usque huc fusus est, & funditur. Equum & ascensorem ejus dejecit in mare. Currus Pharaonis & exercitum ejus projecit in mare. Cant. Moys. Ex. 15.*

Si equis fræna in ora mittimus ad consentiendum nobis, & omne corpus illorum circumferimus. Jacob. 3. Cur non domamus linguam? Apoc. 6. Famosi describuntur equi. Equus albus, & qui sedebat super illum, habebat arcum, & data est ei corona, & exivit vincens, ut vinceret. Alius equus rufus, & qui sedebat super illum, datum est ei, ut sumeret pacem de terra, & ut invicem se interficerent, & datus est ei gladius magnus. Equus niger, & qui sedebat super illum, habebat stateram in manu sua. Equus pallidus, & qui sedebat super eum, nomen ei mors, & infernus sequebatur eum, & data est illi potestas

testas super quatuor partes terra interficere gladio, fame, & morte, & bestis terra. Equus albus symbolum est læti & festivi prælii, cujus finis sit victoria & triumphus. Insidens huic equo Christus per suos Apostolos & Præcones Evangelii debellavit tres equites sequentes. *Impri- mis rufo* insidentem; per quem Pagani, Romanum Gentile imperium designatur. *2do nigro* insidentem; per quem adumbrantur Hæretici nigris errorum tenebris alios involventes. *3tio pallido* insidentem, per quem indigitantur Saraceni, Judæi, Antichristi affeclæ. Uno verbo omnes tres à Christo debellati repræsentant Diabolum, & omnes ejus emissarios. Apoc. 19. *Iterum videtur equus albus, & qui sedebat super eum, vocabatur fidelis & verax, & exercitus, qui sunt in calo, sequebantur eum, in equis albis vestiti byssino albo & mundo.* En Cavacada. Respectu cujus crepundia sunt triumphabundi Romanorum in urbem ingressus, & omnis Principum pompa. Vanitas vanitatum & omnia vanitas. Omnia perdidisti, si in caelesti exercitu æternum non milites.

§. 2dus.

Volatilia.

OMnia subjecisti sub pedibus ejus. Volucres cali & pisces maris, qui perambulant semitas maris. Pl. 8. Homo nascitur ad laborem, & avis ad volatum. Job. 5.

R 2

Galli-

Gallina, Gallus.

Jerusalem, quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum avis nidum sub pennis, & noluisti. Luc. 13. Quemadmodum gallina congregat pullos suos. Matth. 23. Applica animam peccatrici toties à Deo vocatæ ad pœnitentiam, Antequam gallus cantet, ter me negabis. Matth. 26. Nemo sibi fidat, ubi Petrus ad ancillæ officinæ vocem cecidit, qui paulò antè mori præelegerat, quàm Christum negare. *Vigilate, nescitis enim, quando Dominus veniet, sero, & mediâ nocte, an galli cantu, an mane.* Mat. 13. Galli ergo cantum dum audis, de lapsu & pœnitentia Petri cogita, sed & de vigilantia ob incertum mortis tempus.

Aquila.

Aquila in petris manet, inde contemplatur *eccliam*, & de longè oculi ejus prospiciunt. Job. 39. Symbolum hominis contemplationi Divinorum dediti, & supra terrena se elevantis. Vel etiam hominis insidiantis proximi bonis. Nam ut ibidem additur de Aquila: *Ubiunque cadaver fuerit, statim adest. Replet in bonis desiderium tuum. Renovabitur ut aquila juvenit tua.* Ps. 102. Symbolum crescentis in virtute, & spiritum renovantis. *Ubiunque fuerit corpus [Christi, Ecclesia] illuc congregabuntur & aquile.* Luc. 17. Viri ingeniosi, docti, & simul probi.

probi. *Assument pennas ut aquila.* Il. 40. *Homines in caelum aspirantes.*

Milvus, Turtur, Ciconia, Hirundo.

Milvus in caelo cognovit tempus suum, turtur & hirundo, & ciconia custodierunt tempus adventus sui. *Populus autem meus non cognovit iudicium Domini.* Jerem. 8. *Sicut pullus hirundinis, sic clamabo, meditabor ut columba.* Il. 38. Turtures omnes noxias evitant occasiones, nec garrunt ut aliae aves, sed gemunt. Symbolum sunt devotarum Viduarum. *Eunt in montibus* [per hoc evitantes pericula] *quasi columbae convallium omnes trepidi.* Ezech. 7. *Cautus, vigilans, sedatus, nec nimis loquax* in conversatione.

Passer, Pelicanus, Nycticorax.

Passer solitarius in tecto. Ps. 101. Designat hominem a terrenis abstractum divinae insistentem contemplationi. Idem adumbrat Pelicanus. Hinc David ibidem dicit: *Similis factus sum Pelicano solitudinis, factus sum sicut nycticorax in domicilio.* Ibid. *Passer invenit sibi domum, & turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.* Ps. 83. Sic etiam Deus te non deseret.

Corvus.

Considerate corvos (quascunque alias volucres) quia non seminant neque metant, quibus

390 *Pars secunda de elevatione*
bus non est cellarium neque horreum, & Deus
pascit illos. Luc. 12. Reflece ad tot sacros Or-
dines mendicantes. Dat jumentis escam ipso-
rum, & pullis corvorum invocantibus eum, Ps.
146. Pulli corvorum, quamdiu non nigrescunt,
non accipiunt escam à senioribus putantibus
eos non esse pullos suos; Interea temporis Dei
providentiâ in nido nascuntur vermes, quibus
nutriantur, & creseunt, Ità Physici.

Struthio & Accipiter.

Struthio derelinquit ova sua in terra, obli-
scitur, quòd pes conculcet ea; aut bestia agri
conterat. Duratur ad filios suos, quasi non sui
sui; privavit enim eam Deus sapientiâ, nec de-
dit illi intelligentiam. (Symbolum parentum
non attendentium ad proles suas) Interim pro
propria tuenda vita satis curam agit. Cum tem-
pus fuerit, in altum alas erigit, deridet equum,
& ascensore ejus. Job. 39. Utinam tu similiter
insidiantes corpori, & animæ eludas. Non-
quid per sapientiam tuam plumescit Accipiter ex-
pandens alas suas ad Austrum. Job. 39. Natu-
râli instinctu expandit is alas suas ad Austrum,
seu flatum venti Australis. Qui, quia lenis est
& calidus, laxat corpora & poros, ut plumæ
faciliùs excidant, & ipse novis plumis succre-
scitibus quasi rejuvenescat, & quot annis de
novo plumescat. Symbolum est spiritualis reno-
vationis teste S. Gregorio.

Columba.

Sicut corvus à Noë Gen. 8. ex arca emissus, qui non revertebatur; eò quòd escam in cadaveribus reperisset, symbolum est hominis carnalis; sic columba signum pacis Deum inter & homines, quæ ex arca emissa rediit ad Noë. Ad vesp̄eram portans ramum olivæ virentibus foliis in ore suo. Ibid. Ephraim quasi columba seducta. Ol. 7. Adolescens seductus. Quis mihi dabit pennas sicut columba, & volabo, & requiescam. Pl. 54. Symbolum animæ suspirantis in cælum, & non nisi in Deo quiescentis. Vel etiam cum S. Scholastica instar columbæ cælum petentis: Si dormiatis inter medios Cleros, penna columba deargentata, & posteriora dorsi ejus in pallore auri. Pl. 67. Cleros græcè sortem significat. Sensus ergo literalis est. Si vos Israelitæ post tam longam peregrinationem victis hostibus felicem agatis vitam, & in medio sortium vestrarum, sive in terra promissionis sorte vobis dividendâ blandè quiescatis. Tunc eritis candidi, sicut pennæ alicujus nivæ columbæ, cujus dorsum habet fulgorem auri. Sive eritis geniales, facie hilari ac serenâ. Sicut columba albis ac flavis ejusmodi pennis ornata solet esse blanda, & hilariter se girare. In sensu mystico mundus est Ægyptus & desertum, per quod transierunt Israelitæ. Terra promissionis, sorte divinâ, & ex speciali gratia data, est ordo religiosus. In hoc adinstar columbæ hilaris

suaviter quiesces ; si gratis tibi datus coopereris, & debitæ studeas perfectioni. Certè Cardinalis Bellarminus vir ille magnus dicere solebat, nescivisse se, dum religiosus erat, quid sit tristitia, nescire se, dum Cardinalis esset, quid sit lætitia.

Spiritus S. descendit sicut columba. Matth. 10.

Quæres cur magis in specie columbæ, quam avis alterius appareat Spiritus Sanctus. Respondeo ; ob septem dona Spiritûs sancti, quæ per columbam, ejusque qualitates melius exprimuntur, quàm per alias volucres. *Primo Donum Simplicitatæ* juxta illud Christi Matth. 10. *Estote simplices sicut columbæ.* 2dò, *Donum Scientiæ*, quia columba ex pabulo sibi objecto optimè separat bonum à malo, *si separaveris pretiosum à vili quasi os meum eris.* Jerem. 15. 3tò. *Ob donum Consilii*, sicut enim columba non tantùm sua, sed etiam alia ova aperit, & pullos etiam non suos nutrit, & protegit. Ità viri *donum Consilii* habentes id etiam communicant iis, quibus non tenentur, vel qui non merentur. *Consilium illorum sicut fons vitæ.* Prov. 21. 4tò. *Ob donum Intellectûs*, sicut enim columba libenter residet ad fluentia ; ut se undis immergendo salvare possit à milvo, sic habentes donum intellectûs *residunt super fluentia plenissima.* Cant. 5. Sacrarum Scripturarum, & immergentes se in earum sensum effugiunt insidias innumeras animabus à Diabolo structas. 5tò. *Ob donum Pietatis vel Mansuetudinis.* Sicut enim columba est sine felle, patiens, discipli-

nata,

nata, moderata, amabilis, sic habentes donum pietatis evitant iram proximorum, acrimoniam & amaritiam, & erga omnes exhibent juxta illud 2. Petr. 1. *In patientia pietatem. 6. Ob donum fortitudinis.* Sicut enim columba non ponit nidum in arboribus, sepibus, &c. ut aliæ aves, sed in foraminibus petræ aut murorum, in arcibus & domibus, quæ percurrere non possunt rapaces volucres: & sicut columba non nidificat in medio, vel in fine, sed *in summo ore foraminis.* Jerem. 8. Ut in periculo statim expeditior sit ad avolandum, ita viri pii, & in Deo fortes mente semper habitant in vulneribus Christi, & maximè sacro ejus latere tanquam cavernâ securissimâ, nec cum affectu noxio, aut nimio erga præsentia divertunt in hospicio mundi hujus, & sic iis nec adversa, nec prospera, nec Diabolus cum omnibus suis ministris nocent. *7. timò. Ob donum timoris.* Sicut enim columba per hoc se conservat, & fortis est, quòd omnia tuta timeat, atque ut secura sit, plus ac opus esset, elevat se supra nubes aliasque cautelas adhibet, juxta illud Ps. 8. *Posuisti firmamentum ejus formidinem.* Ità vir, etiam maximè religiosus per hoc fortis, securus, & in bono constans est: quòd in vita hac pariter omnia tuta timeat, cautus & providus sit in omni conversatione, nullatenus sibi, aut viribus suis ac virtuti fidens. Hinc Eccl. 2. dicitur: *Serva timorem Domini, Et in illo NB. veterasce.* Et Eccl. 9. *In timore Dei sit tibi gloriatio.* Equidem perfecta charitas foras mittit timorem.

morem. I. Joan. 4. Sed NB. *pœna, non culpa.* In quam ob defectum iusti timoris ceciderunt viri etiam sanctissimi in apice montis perfectionis confidentes & exaltati sicut cedri Libani.

Ecce qui serviunt ei, non sunt stabiles, Et in Angelis suis reperit pravitatem. Job. 4. Et quod stupendum; *Henoch placens Deo factus, & vivens inter peccatores translatus est. Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus, aut ne filio deciperet animam illius. Fascinatio enim nugacitatis obscurat bona, & inconstantia concupiscentia transvertit sensum sine malitia.* Sap. 4. Hoc est illum, qui alioqui malus non est. Erat autem Henoch antequam à Deo raperetur jam tum 360. annorum, & constanter ambulavit cum Deo. Et tamen raptus est, ne tandem malitiâ hominum perversorum, malorum exemplorum, aberrantium à vera fide & bonis moribus opinionum, quibus imbui potuisset, corrumpere tur. Ità Interpretes communiter. Hæc veritas in se semper confortat in principio toties tibi inculcato. Quod homo societatis, & variis ob ministeria cum proximo periculis expositus iustum metum suum, juxta illud: *Qui stat, videat ne cadat*, ostendere saltem debeat in his tribus: *Observatione spiritualium, operum pœnitentiæ, & evitacione omnis vana sensualisque conversationis, maxime sine socio, & teste viri juxta Reg. 18. Sacerdotum.* Horum trium neglectus præfidentiam nimiam in semetipso magis semper adauget, omnisque gravis lapsus, & Apostasiæ juxta communem Alce tarum est initium.

tium. Hæc iterum iterumque inculco eo fine,
ut nunquam obliviscaris.

Apes.

Brevis in volatilibus est apis, & initium dul-
coris habet fructus illius. Eccli. 11. Sic mi-
nora in oculis hominum sæpè meliora. Cir-
tum dederunt me sicut apes, & exarserunt sicut
ignis. Pl. 117. Symbolum hominis probi à
malis vexati.

§. 3^{tius}.

Animalia repentia, natantia, insecta vermes.

Serpentes, Dracones.

Serpens [avernalis] decepit me. Gen. 3. Ser-
pens erat callidior cunctis animantibus terra,
qui dixit ad mulierem [Deus conservet te, quan-
do Diabolus & mulier simul tentant] ait Deus
ad serpensem. Maledictus es inter omnia animan-
tia. Inimicitias ponam inter te, & mulierem.
Ipsa conteret caput tuum. Gen. 3. Benedicta Vir-
go Dei Mater immaculatè concepta. Fel Dra-
conum (in inferno) vinum eorum, & vene-
num aspidum insanabile. Deut. 32. Super aspidem
& basiliscum ambulabis, & conculcabis leonem &
draconem. Pl. 90. Acuerunt linguas suas sicut
serpentis, venenum aspidum sub labiis eorum, Pl.
139. Detractorum, calumniatorum, adulato-
rum, seductorum. Serpentes genimena viperarum,
quemodo fugietis à iudicio gehenna. Matth.

23. Crudeles, Pharisei, Pseudopolitici, &c. Sicut exaltavit Moyses serpentem in deserto, ita exaltari oportet Filium hominis, ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Joan. 3. Serpens ergo æneus num. 21. quem aspicientes sanabantur à vulneribus ignitorum serpentum, typus est JESU Christi Crucifixi, in quem sive ab homine, sive à Dæmone tentatus devotum debet defigere obtutum. Virga Aaron versa in colubrum, quæ coram Pharaone virgas Magorum pariter præstigiis Dæmonum in Dracones versas sive apparentes sive substitutos devoravit Exod. 7. Ostendit Dei præ Dæmone vires.

Formicæ.

*V*ade ad formicam piger, & considera vias ejus, & disce sapientiam, quæ cum non habeat Ducem nec Præceptorem, parat in æstate cibum sibi, & congregat in messe, quæ comedat. Prov. 6. Stupenda Dei potentia ac providentia, prudentiam & curam pro futuro tam parvo indens animalculo.

Rana, Locusta aranea.

*M*isit in eos (Ægyptios) cœnomyniam, & comedit eos, & ranam, & disperdidit eos. Dedit crugini fructus eorum, & labores eorum locustæ. Ps. 77. Sic Reges & potentes humiliare & perdere potest Deus per tam parva ac vilia. Sic via omnium, qui obliviscuntur Deum, sicut tela

tela araneorum fiducia ejus. Job. 8. Tabescere fecisti sicut araneam animam ejus. Verumtamen vanè conturbatur omnis homo. Ps. 38. Anima hic ponitur pro homine ità morbis aliisque angoribus extenuato, ut exhausta aranea. Et tamen homo talis cupit vivere ulterius, conatur hos illos conceptus in effectum deducere, licet omnes ejus conatus instar telæ araneartum facile dissolvantur. Telas aranea texuerunt, tela eorum non erunt in vestimentum, neque operientur operibus suis. Opera eorum opera inutilia, & opus iniquitatis in manibus eorum. Il. 59. De quam multis hoc dici potest.

Cæte, Pisces.

Sicut fuit Jonas in ventre cæti tribus diebus & tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terra. Matth. 12. In Jona mari immerso, à cæte deglutito, & ad littus ejecto vides, quomodo salvet Deus, dum omnia videntur esse desperata; Loquere terra, & respondebit tibi, & narrabunt pisces maris. Deut. 2. Tam ingentia ac innumera monstra Dei potentiam ac sapientiam. Accipiens septem panes & pisces, & gratias agens dedit, & comederunt omnes, & saturati sunt quatuor millia hominum extra parvulos & mulieres. Matth. 15. Exentera hunc piscem [dicebat Raphael ad Tobiam] Et cor ejus, & fel, & jecur reponere tibi. Sunt enim hæc necessaria ad medicamenta utiliter, cordis ejus particulam, si super carbones ponas, fumus ejus extricat

omne genus demoniorum sive à viro, sive à muliere,
 ita ut ultro non accedat ad eos, & fel valet ad un-
 guendos oculos, in quibus fuerit albugo, & sana-
 buntur. Tob. 6. Piscis ille probabilius fuit Cal-
 lionymus, qui vasto est corpore, carni vorus,
 & voracissimus, dentes serratos & oculos ha-
 bens in summo vertice; unde & calum intuent
 vocatur. Fel habet copiosius, quam alii ejus
 magnitudinis pisces. Et hoc teste Plinio ac Ga-
 leno naturalem vim habet albugines oculorum
 detergendi. Et hinc Tob. 11. dicitur: *Linitis
 hoc felle oculis Tobia post dimidiam ferme horam
 cepisse albuginem quasi membranam ovi egredi,
 qua detracta visum recepit.* Unde etiam patet
 stercore hirundinum non fuisse in oculis Tobia
 extinctum humorem chrySTALLINUM, aut vim
 visivam internam, sed solâ pelliculâ exterius
 obductos fuisse oculos. Alioqui non potuisset
 vel illo felle, vel alio medicamento naturali,
 sed solâ virtute divinâ visum recuperare. Sicut
 cordis vel jecoris ejusdem piscis exusti fumus
 internâ vi aut propriâ virtute non poterat pel-
 lere omne genus Dæmoniorum. Vis etiam su-
 pernaturalis tali cordi vel fumo cælitus non est
 affixa perpetuo. Qualis est in aspersione aquæ
 benedictæ ad fugandos Dæmones, vel in loti-
 one Baptismi ad remittenda peccata. Ex nullo
 enim S. Script. loco colligi potest. Tale instru-
 mentum à Deo in eum finem vim illam specia-
 lem accepisse. Extricavit ergo Dæmonem fumus
 ille solâ vi extrinsecâ nempè Angelicâ, ad talis
 signi positionem prouducente talem effectum,
 idque

idque intuitu obedientiæ Tobiaë in illo fumo, ut erat iussus excitando, & precum piarum ejusdem. Et sic etiam Diabolus signo externo hoc vel illo posito commovet aerem, veneficio afficit homines. Vides interim in Tobia & Sara, quam amabili providentiâ Deus percutiat & sanet, & fideles exerceat, ut prosperitatis & adversitatis continua sit quasi successio. Et quid tu homo imperfecte ac peccator de ejusmodi permutatione quæteris? nunquid Christo Filio Dei, à nativitate ejus usque ad mortem Crucis, idem contigit?

Vermes.

Putredini dixi: Pater meus es, & soror mea vermibus. Job. 7. Ego sum vermis & non homo. Ps. 21. Christus ita pro nobis humiliatus. Vermis eorum non morietur, & ignis eorum non extinguetur. Is. 66. Vermis conscientiaë & tormenta cruciabunt damnatos in æternum.

*§. 4tus.**Animata Vegetativa.**Arbores in genere.*

Arbores autumnales, infructuose, bis mortuæ, eradicatæ. Ep. Jud. 12. bis mortuæ, primò dum arefcunt, 2dò dum eradicantur. In autumno priùs incipiunt folia protrudere, quæ hyemali frigore mox absumuntur. Symbolum sunt hominis in senectute, in morte volentis se ad